

ODTÜ YILLARIM (1962-1969)

ODTÜ Mimarlık Binası, Hazırlık Okulundan sonra tüm öğrencilerin okuduğu ilk binalar grubu, 1963

Hazırlık Okulu

ODTÜ'nün şu anda içinde bulunduğu yerleşkenin ilk öğrencileri bizlerdik. 1962 yılında, bu yerleşke, şimdiki Hazırlık Okulunun bulunduğu yerde, birkaç tane prefabrik baraka yapılmış ve ODTÜ'nün her bölümündeki tüm hazırlık okulu öğrencileri burada eğitim görüyorduk. O dönemde yaklaşık 250 kişi olarak ODTÜ'ye girmiş, ODTÜ'nün de o günlerdeki 350 öğrencisi ile birlikte, yaklaşık 600 öğrenci olmuştuk. Üniversite Rektörü, Kasım 1961 tarihinde göreve başlayan, Kemal KURDAŞ idi. Üniversitemiz, ülkemiz için yeni bir sistem olan Mütevelli Heyet ile yönetiliyordu. Bu heyetin ilk üyeleri arasında devrin Başbakanı Adnan Menderes de bulunuyordu.

Kışın, bazılarının içinde kömür sobası kurulmuş bulunan otobüslerle şimdiki İçişleri Bakanlığı önünden ODTÜ'ye gider sonra yine aynı otobüslerle şehre geri dönerdik. Başka bir vasitamız yoktu. Otobüs şoförlerinden unutamayacağımız bir tanesi, kapanmayan ön kapıyı eli ile kapatmaya çalışırken bir taraftan da otobüsün direksiyonunu tutuyor, ayağı ile de gazı kullanıyordu. Trafiğin az olduğu o dönemde bu husus bize tuhaf gelmiyor, bununla eğleniyorduk.

O yıl Mimarlık Fakültesi binasının yapımına da başlanmıştı. Bizimle birlikte ODTÜ'ye girip de hazırlık okulu okumayan diğer öğrenciler, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) içindeki birkaç katlı bir bina ile bazı barakalardan oluşan sınıf ve laboratuvarlarda, ders görüyorlardı. O dönemde bir öğrenci, tercih durumuna göre ODTÜ'nün birkaç fakültesine girmeye hak kazanabiliyordu.

ODTÜ Hazırlık Okulu, Önde Necdet Ay, Reşit Latif, Umut Ülkümen, 2. Sırada; Yalçın Erel, Mustafa Dikkaya, 3. Sırada; Çağlan Göyenci, Önder Özbelge, Zafer Tanboğa, Arkada; Ruhi Tarkan, Behzat Kerpiç, Güven Güneş ile ismini hatırlayamadığım diğer arkadaşlarımız, 1962

Hazırlık Okulunu bitirdikten sonra (1963) hepimiz, yani tüm fakülte öğrencileri, (mühendislik, mimarlık, fen- edebiyat, eğitim, idari ilimler) Mimarlık Fakültesi binasında birinci sınıfa okumaya başlamıştık. İlk sınıfta tüm öğrenciler aynı konuları işliyorlar, ikinci sınıfta herkes kendi fakültesine geçiyordu.

Mimarlık binasında sınırlı sayıda dersane olmasına rağmen büyükçe bir bölüm Kütüphane için ayrılmıştı. Şu anda müze olarak kullanılan bölüm, Kayıt Kabul İşleri Müdürlüğü ve kitap satış yeri olarak belirlenmişti. Bu müze de, hem yerleşke inşaatından çıkan amphora'lar hem de Keban'daki kazılardan çıkartılan ve Keban Gölü içerisinde kalan eski eserler sergilenecekti.

ODTÜ'ye bizden önce girenler ve bizimle birlikte girip te hazırlık okumayanlar TBMM bahçesindeki bina ve barakalarda eğitimlerine devam ediyorlardı. 1964 yılından itibaren tüm ODTÜ yeni yerleşkeye taşınmıştı. Kimileri TBMM'den taşınmış barakalar, kimileri de bitmiş veya bitmekte bulunan fakülte binalarına yerleşmişlerdi.

ODTÜ Rektörleri

Ülkemizde Mütevelli Heyet sisteminin ilk olarak uygulandığı ODTÜ'de, o güne kadar, akademik kariyer sahibi olmayan bir tek Kemal KURDAŞ rektör olarak üniversitemize atanmıştı. Kemal KURDAŞ'ın sonrasında akademik kariyeri bulunmayan bir de yaklaşık 10 aylık bir sürede Emekli General Şefik ERENSÜ

Hazırlık Okulu Barakası(arkada görülüyor), 1. Sırada; David Arditi, Uluç Özbayoğlu 2. Sırada; hocalarımızdan Müşerref Dedeoğlu, Dinçer Yiğit, Necati Ersin, Sema Bağcı, Arka Sırada; Gökmen Ergun, Erdal Coşkun ile ismini hatırlayamadığım diğer arkadaşlarımız,1962

rektörlük yapmıştı. Kemal KURDAŞ'ın yaklaşık 8 yıllık rektörlüğü dönemi, üniversitemizde gelişmenin en fazla olduğu bir dönemdi. Bu gelişmede Kemal KURDAŞ'ın çok büyük bir rolü olduğu gibi, onu bu göreve getirenlerin basiretini hatırlamak ve Mütevelli heyet üyelerine de teşekkür etmek lazım.

ODTÜ'nün eski rektörleri denilince, ODTÜ web sitesi, Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU'ndan önceki rektörleri ve/veya vekillerini yok sayıyor, rektörlüğün Turhan FEYZİOĞLU ile başladığını kabul ediyor. ODTÜ'nün "Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adı altında kuruluş tarihi 1956, ancak Rektörlük 1960 da başlıyormuş gibi kabul edilmiş.

Bu açıdan, o dönemde ODTÜ'de kısa bir süre Rektör vekilliği de yapan, Prof. Uğur ERSOY'un Ocak-Şubat-Mart-Nisan 2011 tarihli, ODTÜ-İnşaat Dergisi'ne yazdığı yazıdan bir alıntı ile durumu açıklığa kavuşturalım.

"ODTÜ, kuruluş yıllarında görev yapan rektörler açısından çok şanslıydı. Kuruluşun her döneminde gereksinme duyulan özelliklere sahip rektörler göreve geldi, ODTÜ'de. ODTÜ'nün kuruluş yıllarında beş rektör görev yaptı. Bunlardan dördü ve özellikle bu dördün biri olan Sayın Kemal KURDAŞ, ODTÜ'nün gelişip yükselmesinde çok önemli roller oynadılar. Beş rektörden biri olan Mr. BURDELL ise çok kısa süre görevde kalıp, hemen hiçbir icraat yapmadığından bu yazıda ondan söz etmeyeceğim.

ODTÜ'nün ilk rektörü Prof. W.W. WOOLRICH, "Danışman Rektör" olarak göreve başlamış, daha sonra rektör olarak devam etmiştir. Prof. WOOLRICH, A.B.D.'nin saygın bir üniversitesinde 25 yıl dekanlık yapmış, deneyimli bir akademisyen ve yöneticiydi. Bugün "ODTÜ Sistemi" olarak andığımız sistemin oluşmasında en önemli rolü oynayan kişi odur.

1960 askeri müdahalesinden sonra ODTÜ'ye rektör olarak atanan Prof. Turhan FEYZİOĞLU, o dönemin en ünlü ve saygın politikacılarından biriydi. Atanmasından kısa bir süre sonra ona verilen görevin, fazla sorun çıkmadan ODTÜ'nün kapatılması olduğunu öğrendik. Son derece kültürlü ve zeki bir kişi olan FEYZİOĞLU, kısa sürede ODTÜ'yü tanıdı ve onun ülke için önemini kavradı. FEYZİOĞLU, ODTÜ'nün kapatılmasını önlemekle kalmadı, Kurucu Meclisteki nüfuzunu kullanarak ODTÜ'ye anayasal güvence sağladı. O dönemin koşullarında bunu sağlamak olanaksız denecek kadar zordu. FEYZİOĞLU son anda Anayasa'nın üniversitelerle ilgili maddesine bir ek koydurarak ODTÜ yasasının yürürlükten kaldırılmasını önledi. Prof. FEYZİOĞLU, ODTÜ'ye bir Türk üniversitesi niteliği kazandıran kişi oldu. İdari örgütlenme ve yönetmelikler de onun döneminde tamamlandı.

1960'da yürürlüğe giren "ODTÜ Yasası", bir anda ODTÜ'yü bilim adamları için bir çekim merkezi durumuna getirdi. İki yıl içinde öğretim üyesi kadroları genç, yetenekli ve idealist bilim adamları ile doldu. FEYZİOĞLU'ndan sonra rektör olarak atanan Prof. Seha MERAY, kültürlü ve saygın bir bilim adamıydı. Fakültelerdeki yapılanma ve akademik yönetmelikler onun zamanında tamamlandı. Öğretim üyesi atanması ve unvan yükseltilmesindeki belirsizlikler giderildi. Prof. MERAY rahatsızlığı nedeniyle rektörlükten ayrıldığında, pırıl pırıl, idealist ve yetenekli dekanların yönettiği dört fakülte, genç akademik kadroları ile atılıma hazır durumdaydı. Öte yandan idari düzen sağlanmış, Mali İşler ve İdari İşler Genel Müdürlüklerine de deneyimli kişiler atanmıştı.

Prof. MERAY'ın istifasından sonra Mütevelli Heyeti yoğun bir rektör arayışına girdi. İlk teklifler, iki ünlü akademisyene yapıldı. İkisi de değişik nedenlerle bu teklifleri geri çevirdi. Bu iki akademisyenin görevi kabul etmemelerine çok üzülümüş ve onları ikna etmek için büyük çaba harcamıştık. Şimdi geriye dönüp baktığımda, bu kişilerin rektörlüğü kabul etmemiş olmalarının ODTÜ için ne kadar hayırlı olduğunu anlıyorum. Kanımca eğer bu akademisyenlerden biri bu görevi kabul etseydi, ODTÜ, bugünkü ODTÜ olamazdı! Neden böyle düşündüğümü açıklayayım. O günlerde ODTÜ'nün gereksinmesi, akademisyen bir rektör değildi. Akademik düzen kurulmuş, akademik kadrolar oluşmuştu. Arazi istimlâki de büyük oranda tamamlanmıştı. ODTÜ'nün gereksinme duyduğu rektör, ODTÜ Yasasında sağlanan kolaylıkları cesaretle kullanabilecek, gereken kaynakları temin edebilecek ve bir an önce ODTÜ'yü yeni yerleşkesine taşıyabilecek bir icra adamıydı.

Teklif götürülen üçüncü aday, bu saydığım özelliklere sahip olan Sayın Kemal KURDAŞ'tı....."

ODTÜ'nün Kuruluşu / İlginç Bazı Ayrıntılar

ODTÜ'de Öğretim Üyeliği yapmış olan Prof. Dr. Arif T. PAYASLIOĞLU'nun hazırladığı “**Türk Yükseköğretiminde Bir Yeniliğin Tarihi**” isimli kitabın 1, 2, 3 ve 5 sayfalarında aynen şöyle denilmektedir.

“II. Dünya savaşı sırasında temelleri atılan Birleşmiş Milletler Teşkilatı (BM) savaş sonunda ana amacı olan barış ve güvenliğin korunması yanında bu amacın gerçekleşmesine katkıda bulunacak çeşitli faaliyetlere girişmişti. Bu faaliyetlerden biri de az gelişmiş veya kalkınmakta olan ülkelere teknik yardım sağlamak için yapılan çalışmalar ve bu çalışmaları yürütmek üzere kurulan BM Teknik Yardım teşkilatıdır. Türkiye bu teknik yardım imkânlarından yararlanmak amacıyla BM teşkilatı ile 05 Eylül 1951 tarihinde bir anlaşma imzalamıştır. Bu anlaşma çerçevesinde Hükümet, 1954 yılının başlarında konut ve yerleşim yerlerinin planlama sorunları konusunda incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak üzere BM Teknik Yardım Teşkilatı'ndan bir uzman gönderilmesini istemiştir.

Bunun üzerine söz konusu Teşkilat, konut konusunda tanınmış bir uzman olan Amerikalı Profesör Charles ABRAMS'ı aynı yıl Türkiye'ye göndermiştir. ABRAMS'ın çalışmaları 2 ay sürmüş, Bayındırlık Bakanlığı'nda görevli Celal UZER ile ülkemizin çeşitli yörelerini kapsayan yaklaşık 4000 millik bir seyahat yapmış, bu seyahat sırasında çeşitli illerin valileri, belediye başkanları ve diğer görevlilerle görüşmüş, konut, yerleşim yerlerinin durumu ve mimari konularında gözlemlerde bulunmuştur.”

(...) ABRAMS yazdığı bir kitapta şöyle demektedir. “Ne kadar istekli olurlarsa olsunlar, Türkler yapabileceğim tavsiyeleri yerine getirecek yönetsel ve teknik imkânlara sahip değildirler. (...) Mimar sayısı çok az ve olanlar da mühendislik eğitimi ile yüküldür. İstanbul'daki Güzel Sanatlar Akademisi ise sanata ağırlık vermektedir. Böylece mimarların bir kısmı hem mühendis hem mimar; gerçekte ise bunların hiçbiri değildir. (...) Şehircilik güçlü bir heyecan olmaktan öteye gitmemekte ve bu heyecan asfalt, tuğla ve harca dönüştüğünde daracık sokaklar, yaratıcılık yerine modası geçmişlik ve genel bir kargaşa görünümüne bürünmektedir.

Ulusun kalkınması amacıyla çaba sarf eden memurlarla dolu Ankara'da mimarlık ve mühendislik eğitimi veren bir teknik üniversite mevcut değildir, böylece tüm ülke için politikaların üretildiği ve her türlü teknik çalışma ve malzemenin yer aldığı bu kent, mimarlık ve şehircilik uzmanlığı açısından entelektüel bir çöl manzarası arz etmektedir. (...) Bütün bunları gördükten sonra Ankara'da bir mimarlık ve şehircilik okulu kurulmasının zorunluluk olduğu kanısına vardım.”

Yine Arif T. PAYASLIOĞLU'nun kitabında bahsedildiği gibi; bu konudaki bir diğer gelişme ODTÜ'nün kuruluş öncesi ve sonrası çeşitli aşamalarında resmi ve gayri-resmi nitelikte önemli rol oynamış ve görevler üstlenmiş bir kişi olan Vecdi DİKER'le ODTÜ'lü Dergisi'nde yer alan bir söyleşide adı geçen şunları söylemektedir.

“O günlerde Karayollarından Celal diye bir arkadaşım Bayındırlık Bakanlığına BM uzmanı olarak gelen Charles ABRAMS adında MIT mezunu birisi ile görüşmemi istedi. Görüşmeye gittim.- Canı müthiş sıkılmıştı. Beni dört duvar arasına oturtular. BM’den üç uzman daha istendiğini öğrendim. Benden tam olarak istifade edilmeden bu uzmanların istenmesine anlam veremedim dedi. - Peki dedim, geriye dönünce ne yapacaksın? O da Raporu hazırlayıp BM’ye teslim edeceğim dedi. Ben de BM’nin raporu ülkemize göndereceğini, bizlerin de onu tozlu raflara kaldıracığımızı söyledim. ABRAMS iyi bir kanun adamı ve şehir bölge planlaması için ne yapılmasını bilen bir adamdı. İstersen burada bir üniversite kuralım dedim. Sen gitme benim misafirim ol dedim. ABRAMS kaldı ve ertesi gün Fatin Rüştü ZORLU’ya (eski Dışişleri Bakanı) beraber gittik. Aman Fatin bu konunun üzerine düşelim, gereken önemi verelim dedim. ABRAMS, BM’ye döndükten sonra BM’den Holmes PERKINS’in başkanlığında bir heyet gönderdi bize. Biz bu heyetle ilgilendik. Zaten batılı insanlar karşılarında ilgilenen görürse daha fazla ilgilenirler. Olumlu bir rapor yazdılar. Bir üniversite kurma düşüncesi 1950’lerden beri kafamdaydı. Karayollarından arkadaşım Necdet ERZEN avcıydı. Kendisi Ankara’nın çevresini çok iyi tanır. ODTÜ’nün bugünkü arazisini de Necdet bulmuştur. Kanadalı BM Genel Sekreter Yardımcısı ile görüşürken bu 45 bin dönümlük araziden bahsettim. O bu araziyi eşi bulunmaz bir yer diye tanımlamıştır. Gel gelelim BM’de üniversite kurmak için para yok dedi. Finansal kaynak için Yugoslav yardımcısına talimat verdi. Onların şehircilik diye bir bölümü vardı. Bu konuda adam yetiştirmek için okul kuramaz mıyız? dedi. O sıralar Ankara da gecekondulaşma hızla ilerliyordu. Bu problemi geniş ele alalım, Orta Doğu ülkelerini de kapsama alacak şekilde etüt edelim, devamlılığı sağlamak için hoca, öğrenci yetiştirelim dedim. Biz BM ile anlaşma yaptık ve 1955’te bu okulu açmaya karar verdik.”

ABRAMS, ayrıca kitabında şu notu da belirtmektedir. “BM görevlisi olarak Türkiye’ye gittiğimde bu görevin bir üniversite kurulması ile sonuçlanacağına dair kafamda en küçük bir düşünce bile yoktu. (...) Amerika’da eğitim görmüş bir Türk Mühendis olan Vecdi DİKER’le tanışınca kadar yeni bir üniversite kurulması fikrime kulak veren bir kimse bulamadım.”

Vecdi DİKER ve Ahmet TOKUŞ

“**Bozkırı Yeşertenler**” kitabının yazarı Prof. Dr. Uğur ERSOY, kitabının 5. Sayfasında aynen şöyle demektedir.

“ODTÜ’ye katıldığımda henüz 7307 sayılı ODTÜ yasası yürürlüğe girmediğinden, Üniversite doğrudan Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlıydı ve pek resmi olmayan bir kurucu Mütevelli heyeti vardı. Bu heyette Vecdi DİKER (iş adamı), Zafer PAMİR (iş adamı), Ahmet TOKUŞ (milletvekili), Celal YARDIMCI (Millî Eğitim Bakanı) Mithat YENEN (İller Bankası Genel Müdür Yardımcısı) ve Adli YENER (mimar) görev yapıyordu. Kurucu heyetin dinamosu Vecdi DİKER idi. DİKER Karayolları örgütünü kurmuş ve ilk genel müdürü olmuştur. Daha sonra ülkemizde otomotiv endüstrisinin oluşmasında da çok önemli bir rol oynamıştır. Vecdi DİKER sınır tanımayan hayal gücü ile o günün Türkiye’sinde imkânsızın gerçekleşmesinde,

yani ODTÜ'nün kurulmasında en büyük rolü oynamıştır. (...) Ahmet TOKUŞ ise, iktidarda bulunan Demokrat Parti'ye mensup bir milletvekili olduğundan, siyasal iktidarla gerekli diyalogu kurarak, doğumun kolay ve sancısız olmasını sağlamıştır."

Adnan MENDERES

Prof. Dr. Uğur ERSOY adigeçen kitabında devamla şunları söylemektedir.

"ODTÜ ile ilgili 7307 sayılı yasa, 1959 yılının Mayıs ayı sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce kabul edilmesine karşın, yasanın öngördüğü Mütevelli Heyetin atanması bundan ancak 5 ay sonra, 05 Kasım 1959 tarihli kararname ile yapılmıştı. (...) Mütevelli heyetine Başbakan Adnan MENDERES'in de atanmış olması son derece ilginçtir. Kurucular başlangıçta hedef tahtası olacağını bildikleri bu yeni kurumun Mütevelli Heyetinde Başbakanın da yer almasının büyük bir güvence olacağına inanıyorlardı. MENDERES' in ikna edilmesi görevi Ahmet TOKUŞ'a verilmişti ve TOKUŞ bu görevi başarı ile sonuçlandırmıştı. Mütevelli Heyet aşağıdaki kişilerden teşekkül etmişti. Adnan MENDERES, (Başbakan), Vecdi DİKER (serbest meslek), Ahmet TOKUŞ (Antalya milletvekili), Akif TUNCEL, (MEB, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşar Vekili), Zafer PAMİR (serbest meslek), Daniş KOPER (serbest meslek), Ziyad EBÜZZİYA (serbest meslek, gazeteci)."

Harold STASSEN / İlginç bir Kişilik

Prof. Dr. Arif T. PAYASLIOĞLU'nun hazırladığı "**Türk Yükseköğretiminde Bir Yeniliğin Tarihi**" kitabının 60 ve 61nci sayfalarında şöyle denilmektedir.

"ODTÜ Kuruluş ve Hazırlıkları hakkındaki Kanunun 1957 Ocak ayında TBMM'ce kabulünden sonra Üniversitenin esas kanunun süratle çıkması istenmiş ancak... gecikmeler olmuştur. Gecikmede rol oynayan etkenlerden biri de ODTÜ için mevcut Üniversiteler kanununda öngörülenden çok farklı bir sistemin getirilmek istenmesi ve bu bakımdan model olarak kabul edilen Amerikan Üniversite düzeni alanında uzman kimselerden yararlanma yoluna gidilmesidir. (...) Sonunda PERKINS, bu yasa ve diğer akademik düzenlemeler konusunda Türk Hükümetine danışmanlık yapmasını Harold STASSEN'e ve Türk yetkililere önermiş, bu öneri STASSEN tarafından kabul edilmiş, Türk yetkililerce ise şevkle karşılanmıştır. Türk tarafındaki bu coşkunun nedeni STASSEN'in kişiliğinden kaynaklanmıştır. Zira Harold STASSEN, Pennsylvania Üniversitesi Rektörlüğü, FOA Direktörlüğü, Minnesota Eyaleti Valiliği gibi görevlerde bulunmuş, ABD Başkanlığı için Cumhuriyetçi Parti içinde (o zamana kadar) dört kez yarışa katılmış, şöhretli ve nüfuzlu bir yönetici ve politikacıdır.(...) STASSEN, ODTÜ için hazırladığı belgeyi "ODTÜ için Yasa ve Başlangıçta İzlenecek İlkeler" (The Charter and the Initial Policies for the Middle East Institute of Technology) olarak adlandırmış ve 1959 Şubatında New-York (BM), Paris (UNESCO), Türkiye'deki ilgililere ve PERKINS'e göndermiştir. (...) Ankara'ya geldikten ve ilgililerle yaptığı temaslardan sonra STASSEN, ODTÜ için bu kez bir "Yasa Ön Taslağı" (Preliminary Draft Charter of the

Middle East Institute of Technology) hazırlamıştır. Bu taslak TBMM tarafından kabul edilen ODTÜ kanununun temelini oluşturmaktadır.”

“**Bozkırı Yeşertenler**” kitabının yazarı Prof. Dr. Uğur ERSOY, kitabının 3 ve 4 sayfalarında konuya ilişkin aynen şöyle demektedir.

“Harold STASSEN, tarafından kaleme alınan belgede, kurulacak fakülte, bölüm ve araştırma birimleri tanımlanıyor, bir de vakıf oluşturulması öngörülüyordu. ODTÜ’ye öğrenci alınırken, bunların üçte birinin yabancı olması gerektiği belirtilerek, ODTÜ’nün uluslararası niteliği vurgulanıyordu. (...) STASSEN, engin deneyimi ile iki önemli öğüt veriyordu.

1. *Mütevelli Heyeti, Rektör ve Öğretim Üyeleri, üniversiteyi iç ve dış politikaya bulaştırmamak için büyük özen göstermelidir. Bu baskıcı kurallarla değil, olgun tutum ve öz disiplinle sağlanmalıdır.*
2. *Öğretim Üyesi atanmasında ve ders programları hazırlanmasında, kuruluş yıllarının zorluklarına bakılmaksızın, yüksek bir standart tutturulmalıdır. Başlangıçtaki yanlış ve gevşek bir tutum sonunda oluşacak kadro ve alışkanlıkların daha sonraki yıllarda düzeltilmesinin çok zor hatta olanaksız olduğu unutulmamalıdır.*

STASSEN’in bu öğütlerinin ne kadar doğru ve yerinde olduğunu ilerleyen yıllarda daha iyi anlayacağız.”

ODTÜ Emekli Öğretim Üyesi ve halen Çankaya Üniversitesi’nde Bölüm Başkanı olan **Prof. Dr. Polat GÜLKAN** ise konuya ilişkin aşağıdaki eklemeleri yapmaktadır.

“Bu arka plan bilgilerine şu ilaveleri yapmak yerinde olacaktır. STASSEN bir başka ülke için üniversite teklifi hazırlarken tabii ki en iyi bildiği Amerikan “Land Grant” üniversitesi modeline bakacaktır. ABD eski Başkanlarından Abraham LINCOLN’ un imzasını taşıyan bir kanuna göre Sanayi Devrimi sonucu değişen toplum ihtiyaç ve şartlarına göre insan gücü yetiştirilmesi amacıyla Amerikan Federal Hükümeti eyaletlere arazi tahsis etmiş, eyaletler bu arazilerin getirilerini kullanarak günümüzde her biri önemli birer yükseköğrenim kurumu olan eyalet üniversitelerini kurmuşlardır. ODTÜ’ye tahsis edilen arazinin büyük tutulmuş olmasının bir sebebi budur. Tabiidir ki ABD gibi federal bir yapıya sahip olmayan Türkiye’de üniversite bütçesini tahsis eden yine merkezi hükümet olmuş, fakat bu paranın kullanımı için genel mevzuatın dışında bir sisteme razı olmuştur. 7307 sayılı kanuna göre ODTÜ bütçesinin harcamasını Maliye Bakanlığı görevlilerinin uygun görmesi sonucu değil kendi rektörünün ve mütevelli heyetinin uygun görmesi sonucu istediği gibi yapar, bunun hesabını da seçmenin iradesini temsil eden TBMM’nin mali murakıplarına verirdi. ODTÜ kıymetini o zamanlar takdir edemediği mali özerkliğini 1981’de kaybedecek ve muhasebat mevzuatının affetmeyen kurallarına tabi olacaktır.”

1907 yılında ABD’de doğan H. STASSEN 2001 yılında 93 yaşında ölmüştür. Hayatı boyunca 1948 yılından 1988 yılına kadar tam 9 kez ABD Başkanlığı için adaylığını koymuş, ancak Başkan seçilememiştir. Bir bakıma ABD Başkanı olabilecek bir kişinin ODTÜ’nün kuruluş kanununda önemli bir rolü olması belki de ODTÜ’nün bir şansıdır.

Soldan sağa; Ertuğrul Cömert, Ruhi Tarkan, Hasan Akay, Tayfun Günece, David Arditi (ayakta), Aybar Ertepinar, Orhan Atmaca, Metin Ger, Umut Ülkümen, kafeteryada, 1964

Yüksek Lisans

İleride akademisyen olursam doktora tezine yardımcı olur düşüncesi ile yüksek lisans tezi için, “Betonarmede Burulma” gibi o zamanlarda fazla bir araştırma yapılmamış önemli bir konuyu seçmiştim. Tezim, deneyleri de kapsadığı için iki yıl sürdü. Bu iki yılın üçüncü 6 aylık süresinde, yaz dönemini de kapsayacak bir şekilde, TERZİBAŞOĞLU Proje firmasında çalışarak proje çizimi ve statik hesap yapımı konularında bilgi sahibi olmak istemiştim.

Projecilikte, bu kısa süre içinde, bir ölçüde deneyim sahibi olmayı ve diğer tatbiki inşaat dalları ile mukayese yaparak, sonucunda hangi konuda çalışmak isteyeceğimi kararlaştırmayı düşünmüştüm.

Prof. Dr. Uğur ERSOY ile gerçekleştirdiğimiz bu tezi, ABD’de bir başka kişinin referans vermeden kendi araştırmasında kullandığını, ancak bunu öğrenen Amerikalıların bu akademisyene gerekli cezayı verdiklerini duymuştum. Tezimin bazı başka araştırmalar için referans olarak kullanıldığını öğrendiğimde de memnun olmuştum.

Akademik Kariyer

Üniversiteden bana bir teklif gelmedi, gelse idi belki de akademik kariyeri seçebilirdim. Yalnız tez hocam Uğur ERSOY’un çalışma odasına her girdiğimde, onun yoğun bir şekilde konularına odaklanmış olduğunu görüyordum, ben de akademik kariyere girersem bu kadar çok mu çalışacağım diye endişeleniyordum. Bu kadar yoğun çalışmaktan gözüm korkmuştu. Ancak, serbest hayatta çalışırken ondan daha yoğun olduğunu düşündüğüm bir çalışmanın içine girdiğimi seneler sonra fark etmiştim.

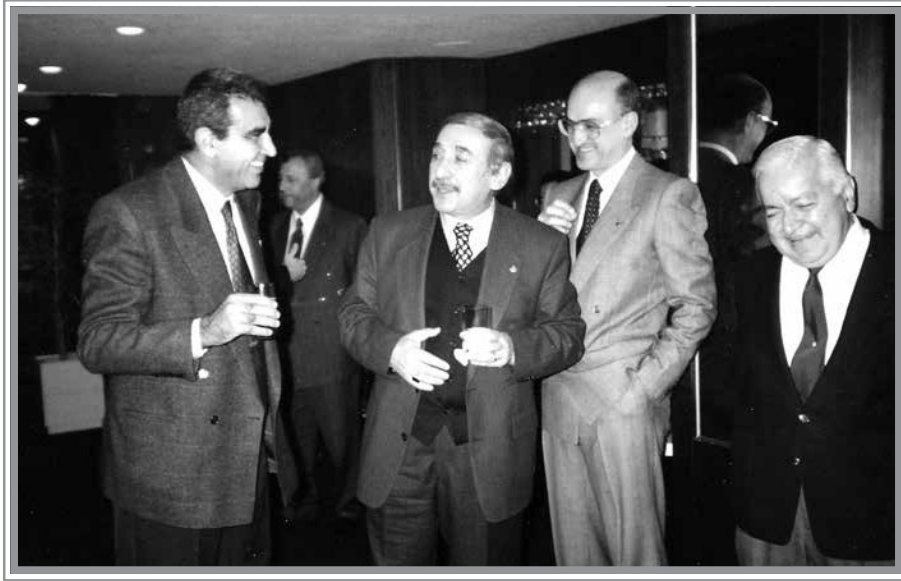

Mesela, proje bürosunda çalıştığımda, akşamları işten ayrılıp eve yaya olarak giderken, beynim o kadar yorulmuş oluyordu ki, bir tanıdık ile karşılaştığımda onunla konuşacak gücü kendimde bulamıyor, başımı öne eğip, kimseye rastlamamaya çalışarak evin yolunu tutuyordum. Kazanç konusu da cazip değildi. Bu bakımdan projeciliği seçmediğime memnunum. Projecilerin aylık kazançlarını öğrendikçe ve yaşantılarını gördükçe, beyin kullanmanın karşılığının ülkemizde yeterince değerlendirilemediğine inanıyor ve bundan üzüntü duyuyorum.

15 yıl kadar süren bir diğer çalışma şekli ise, şantiyelerde her gün sabah saat 07:00 de iş başında bulunmak ve işçiler dağıldıktan sonra toplantı yapıp ertesi günkü programı hazırlamak, eve en erken saat 19:00 da varmak şeklinde geliyordu. Şantiyelerde fazla para kazanmak mümkün ama işin hukuki ve cezai sorumluluğunu o zamanlar hiç düşünmüyorduk.

Rüştü YÜCE

ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümünün ilk mezunlarından birisi olan Rüştü YÜCE, bize ikinci sınıfta meslek derslerinden birini veriyordu. Ben ders notlarını iyi tutmuştum. Sınava hazırlanıyorduk. Bir arkadaşım notlarımı istedi, verdim. İmtihanda, kolçaklı sandalyeler vardı, onlara oturmuştuk. Sandalyeler arasında mesafe vardı ve kopya çekilmesi için birbirinden oldukça uzaktı. Notlarımı verdiğim arkadaşım ile tesadüfen yan yana sandalyelere oturmuşuz. Aynı ders notlarından da sınava hazırlandığımız için sorulara aynı cümlelerle cevap vermişiz.

*Soldan sağa; Rüştü Yüce, Atıl Ekemen (arkada), A.Kurtcebe Alptemoçin, Ruhi Tarkan, Tarık Somer
Ankara Belediye Başkanlığı Seçimi öncesinde, 1994*

Kopya Çekimi

Ertesi derste, Rüstü hocamız bana ve diğer arkadaşına kopya çekildiği için sıfır verdiğini söyledi. Ben ayağa kalkıp, kopya yapmadığımı söyledim, hocamız bana itibar etmedi. Hocam belki de haklı idi, ancak ben de bu davranış üzerine hocaya ve derse küstüm. Ondan sonra derse katılmamaya başladım. Bu dersten kalacağımı beklerken sene sonunda not olarak en düşük nottan bir yükseği olan D aldığımı gördüm. Bu not sınıfı geçmeme yetiyordu. Demek ki hocam, benim küskünlüğümün sebebini anlamıştı. Bu suretle, ODTÜ de aldığım en düşük notu, bir yanlış değerlendirme yüzünden sevgili Rüstü YÜCE ağabeyimden almıştım.

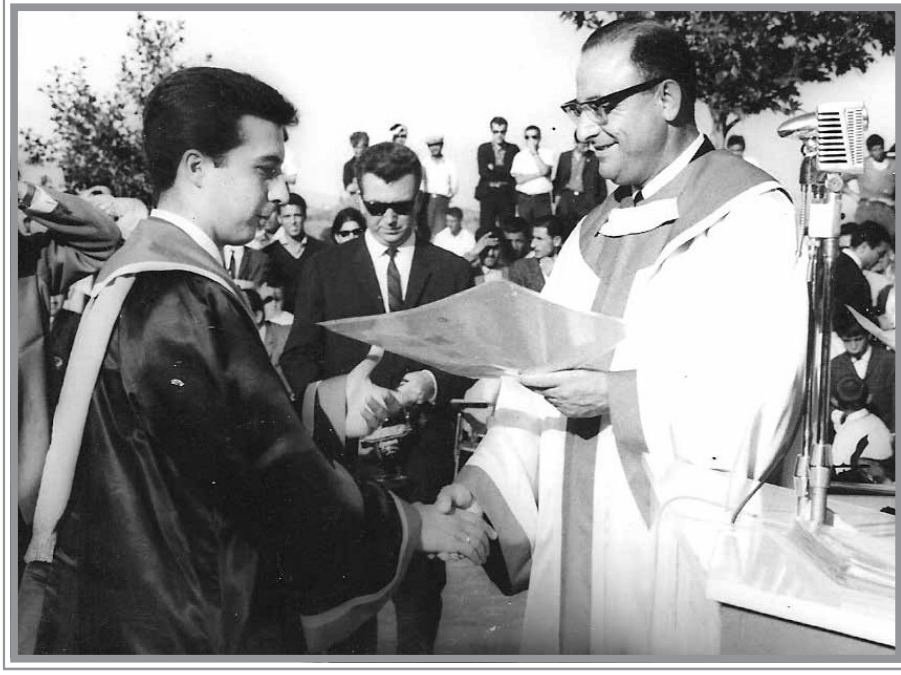
Baba Rüstü

ODTÜ'yu bitirdiğimde Rüstü ağabey ile ODTÜ Mezunlar Derneğinde Yönetim Kurulu Üyesi olarak birlikte çalıştık, çok iyi arkadaş olmuştuk. Arkadaşlığımız vefatına kadar devam etti. ODTÜ de beraber tenis oynuyor, sonrasında sohbet ediyorduk. Ankara Belediye Başkanlığı seçimi için de birlikte sıkı bir çalışma yapmıştık. Unutamadığım bir nokta ise, kanser tedavisi için ABD'ye en son gittiğinde iyi haberlerle dönmemişti. Evine gittiğimde bana bir çift tenis çorabı ile bir kutu tenis topu getirdiğini görmüş, çok duygulanmıştım. Rüstü ağabey hastalığının verdiği sıkıntıya rağmen bizim için hediye almak ve taşımaktan gocunmamıştı. Baba unvanını her vesile ile hak ettiğini gösteriyordu. Nur içinde yatsın.

Kemal KURDAŞ ve Korkut ÖZAL

1967 yılında Üniversiteyi bitirdiğimde, 1965 yılında kurulmuş bulunan, ODTÜ Mezunlar Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almıştım. Önce İzmir Caddesi'ndeki bir dairede bulunuyorduk. Oradan Milli Müdafaa Caddesi'nde

Sınıf arkadaşımız Mustafa Aral, Kemal Kurdaş'tan Diplomasını Alırken, 1967

şimdiki Yeni Karamürsel binasının yanındaki bir binanın birinci katına geçtik. O zamanlar mezun sayısı azdı, yaklaşık 1000 üyemiz vardı. Mezunlarımıza bir davetiye veya bildirim göndermek istediğimizde zarfların kapağını yapıştırmak ve zarfları pullamak başlı başına bir işti. Dillerimizle yalayarak pulları zarfa yapıştırıyor, ayrıca zarfları da dilimizle yalayarak kapatıyorduk. O zamanlar aklımıza ıslak pamuk kullanmak gelmiyordu.

Bir gün İzmir Caddesindeki lokalimizde dönemin Rektörü Kemal KURDAŞ'ın da katılacağı bir resepsiyon düzenlemiştik. Bu resepsiyonda, bizim de hocalığımızı yapan, zamanın Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürü Korkut ÖZAL'ı davetli olmadığı halde görünce, nereden haber aldı da geldi diye şaşırmiştık. Korkut ÖZAL, orada hazır bulduğu Kemal KURDAŞ'a bir ricasını iletcekti. Demek ki telefonla ulaşmayı uygun bulmamıştı. Korkut ÖZAL'ın İngiltere'de bulunan kardeşi Bozkurt ÖZAL'ı üniversiteye tayin ettirmek için geldiğini anlamıştık. Bozkurt ÖZAL, Malatya Lisesi'nde benden 2- 3 yaş büyük olmakla birlikte aynı mahallede oturduğumuz için beraberce Liseye gittiğimiz bir ağabeyimdi. Onun ODTÜ'ye girmesi ODTÜ için bir kazanç olacaktı. Ancak Bozkurt ODTÜ'ye girmedi.

Ben Korkut ÖZAL'ın öğrencisi de olmuştum, ancak bu yöntemini, uygulayabildiğimi söyleyemem.

Kemal KURDAŞ ile Buluşmalar

ODTÜ Mezunlar Derneği Yönetim Kurulu olarak, Rektör Kemal KURDAŞ ile ODTÜ de sık sık bir araya geliyorduk. Şimdiki kafeteryanın girişinin sol tarafında bulunan bir bölümünde Rektör için özel bir oda vardı. Orada öğle yemeği yiyor, üniversite, mezun sorunlarını tartışıyorduk. Nisan 2011 tarihinde kaybettiğimiz Kemal KURDAŞ bizi çok iyi karşılıyor, büyük bir samimiyetle üniversite sorunlarını gündeme getiriyor, birlikte çözmeye çalışıyorduk. Bu konuları aktardığım bir öğretim üyesi profesör ise, o zaman bana, akademik konular için görüşmek üzere Rektörden randevu alamadığını, bu manada Kemal KURDAŞ'ın akademik konuları ikinci plana ittiğini ifade etmişti.

Bu arada, Kemal KURDAŞ'ın üniversite arazisini ağaçlandırma yönündeki büyük çabasını herkes biliyor. ODTÜ yurdunda kalırken pazar sabahı erkenden odalarımıza girer bizleri ağaç dikmeye götürürdü. Ağaç fideleri önceden hazırlanmış olarak, yine önceden kazılmış çukurların yanına yerleştiriliyor, bizlerin önüne hazır halde konuluyordu. Bizler ise, bu fidelerin köklerini saran naylonları sökerek çukura yerleştiriyor, sonra da çukuru toprakla dolduruyorduk. Bu çukurları kazanlar ve fideleri yanına yerleştirenler için ağacı dikmek çok kolaydı. Ancak maksat gençlere ağaç dikme zevkini aşılama ve onları bilinçlendirmek idi.

Bizim işimiz nispeten kolaydı. Esas zorluk, fideleri ve çukurları hazırlayanların idi. Yani bizden önce hazırlık safhası vardı ve o safha bizim ağaç dikmemizden çok daha meşakkatli idi. Sonrasında da ağaçların kurumaması için sulama yapmak ve kuruyanların yerine yenilerinin dikilmesi de diğer önemli bir konu idi.

Bir gün Ankara'da kendi evimde iken, ağaç dikme bayramı için çizmelerle evden çıktığımı, akşam yorgun bir halde eve geldiğimde tamamen çamurlanmış elbise ve çizmelerimi dış kapı önünde çıkartarak soyunuk olarak eve girdiğimi hatırlıyorum.

Sosyalist Fikir Kulübü

ODTÜ’de okuduğumuz dönemde (1962-1969) Sosyalist Fikir Kulübü (SFK), faaliyetleri ve söylemleri ile öne çıkıyordu. ODTÜ de Öğrenci Birliği seçimleri büyük bir mücadele içinde geçirdi. O dönemde radikal söylemler gündeme geliyordu. Ben de sol fikirlere açık olmakla birlikte radikal olmayan birisi olarak bu kulübe üye olup olmama konusunu değerlendiriyordum. Önce, SFK’nın Genel Kurulu’na katılmaya, oradaki gelişmeleri izledikten sonra, üye olup olmamaya karar vermiştim.

Genel Kurul’a, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Öğrenci Birliği Başkanı Harun KARADENİZ de davet edilmişti. Başka davetliler de vardı. SFK Başkanı benim de arkadaşım olan Muammer SOYSAL idi. Toplantı açıldı, birden arkasından bir arkadaşımız ayağa kalkarak, heyecanlı bir şekilde ve bağırarak, “arkadaşlar aramızda yabancılar var, onları buradan kovalım” demişti. Hepimiz şaşırmıştık. Ben kendi üstüme alınmışım. M. SOYSAL ‘da kendi üstüne alınmış, arkadaşlar İTÜ’den bizim davetimiz üzerine geldiler, ayıp ediyorsunuz demişti.

ODTÜ Mezunlar Derneğinde bir Toplantı, 1992 (Ön Sırada; Rüştü Yüce, R. Tarkan, Bilgin Kaftanoğlu, Süha Sevük, Mete Göknel, arkada Yalçın Alaybeyoğlu, Yüksel Dinçer ile diğer mezunlarımız)

Ben bunun üzerine, toplantıdan ayrılmış, bu kadar fanatikleri arasında barındıran SFK ile tüm ilişkilerimi kesmişim. Bizleri yabancı olarak niteleyen bu arkadaşımız sonradan SEKA Genel Müdürü olmuştu. SEKA gibi, önemli bir Genel Müdürlüğün nasıl olup ta böyle fanatik ve radikal birisine verildiğine hayret etmişim. Bu arkadaşımız, belki de olgunlaştıkça fikir ve davranışlarında fanatikliği ve radikalliği ikinci plana itmiştir diye düşünüyorum. SEKA’nın sonradan kapanması da bir tesadüf olmasa gerek!

Abant'ta bir toplantı, soldan sağa; Gülerman Sürücü, Orhan Atmaca, David Arditi, Yalçın Alaybeyoğlu, Ruhi Tarkan, Süha Sevük

Foto Naci – Hayat Fotoğraf Ajansı

ODTÜ'nün bir tek fotoğrafçısı vardı. Aynı zamanda Kolejin de fotoğrafçısı olan Naci isimdeki bu fotoğrafçımız bizleri nerede görse hemen fotoğraflarımızı çekirdi. Fotoğrafları, Üniversitemizin önemli bir arşivini oluşturuyordu. Ancak kendisini kaybettik, mesleğini şimdi oğlu sürdürüyor. Dükkânını iki defa su bastığı için fotoğrafların zarar görmesi sebebiyle, eskiye dönük fotoğrafları elde etmek oldukça zor. Eski fotoğrafları Üniversitemiz de arıyor, ancak o da sınırlı sayıda fotoğrafları bulmuş. Elinde eski fotoğrafı olan arkadaşlarımız da bu tür fotoğrafları maalesef bugüne kadar muhafaza edememişler.

Karadeniz Seyahati

1964 yılında ODTÜ Öğrenci Derneği, bir Karadeniz seyahati düzenlemişti. O dönemde Barış Gönüllüleri adı verilen Amerikalı kişiler, ülkemize gelerek eğitimin çeşitli kademelerinde, görev yapıyorlardı. Hatırladığım kadarı ile İngilizce dersine giriyorlardı. Bunlardan birisi de Karadeniz seyahatinde bizimle birlikte idi. Bir otobüs dolusu arkadaşımızla yaptığımız bu seyahat çok güzel hatıraların olduğu bir birliktelik olmuştu. Yalnız, Trabzon'daki kızılı erkekli grubumuzun davranışları bazı Trabzonlu gençlerimizin tepkisini çekmişti. O zamanlarda muhafazakâr bir davranış gösteren Trabzonlu gençlerimizin tutuculuğu bizleri üzmüş ve bizleri dikkatli davranmaya zorlamıştı. Bu Karadeniz seyahatinde, otobüsümüzle yol kenarında durduğumuzda hemen oracıkta birkaç kişi bir araya geliyor kemeñçe

Trabzon Seyahati, Soldan sağa; Ruhi Tarkan, Kamil Coşkun, Yavuz Gömeç, Sevkan Demirdağ, Sıdıka Okur, Oktay Kocakuşak, 1965

eşliğinde horon tepiyorlardı. Bizler de onlarla birlikte oynuyorduk. Bu sıcakkanlı davranış bizlerde unutulmaz izler bırakmıştı.

Seçmeli Ders olarak “Ekonomi”

4. sınıfta okuyoruz. Bir taraftan betonarme ve çeliğin hem teorisini öğreniyor, proje hazırlıyor, hem de bilgisayar dersi ve diğer derslerin ağırlığı altında bunalıyorduk. Diğer taraftan da seçmeli dersi mecburi ders haline getirip İdari İlimler Fakültesindeki öğrencilerin en zor dersimiz dedikleri Ekonomi dersini almaya yönetim bizi zorluyordu. Biz de bu kadar zor dersin altından kalkamayız deyip başka seçmeli dersleri almak istedik. O kadar kararlı idik ki yönetim isteğimizi kabul ederek başka dersler almamıza müsaade etti. İçimizde Ekonomi dersini seçenler ise o dersten A notunu aldılar. Biz de Ekonomi dersini almadığımızdan dolayı pişman olmuşuk.

Ekonominin önemini anlayan ve bizi o konuda da yetiştirmek isteyen dönemin yönetimine şimdi bir özür borçluyuz.

Betonarme ve Çelik Dersleri

Yine 4. sınıftayız. İnşaat bölümünün en zor derslerinden ikisi olan betonarme ve çelik dersini iki ayrı hoca anlatırken, not verme işini tek bir hoca sorumluluğuna vermişler. Betonarme hocamız başkanlığındaki iki dersten, çelik dersini veren hocamız işlemediğimiz konularda bazı sorular sorarak birçoğumuzun düşük not

almasını, dolayısı ile mezun olmamız ihtimalini ortaya çıkarttı. Zorlamamız üzerine bir sınav daha yaptı. Sınava durumu iyi olanlar girmede. Sorular yine zordu. Bunun üzerine her iki dersin notu tek not olarak tek bir hoca tarafından verileceği için betonarme hocamız, betonarmedeki durumumuzu da dikkate alarak betonarme ve çelik dersleri notlarımızı birleştirerek tek not olarak verdi. İki dersin notu birleştirildiği için çelik hocasının bize kötü not vermesinden kurtulmuştuk.

Bir Arkadaşımızın Haketmediği Halde “A” Notunu Alması

Bu arada, üniversiteye bizden önce girip de yıllardır bölümümüzde okuyan bir arkadaşımız, bu dersten A notu alamaz ise mezun olamıyordu. Belki de okuldan atılma riski vardı. Herkesin çelik yüzünden notu çok düşmüş iken bu arkadaşımıza A notunu vermek kolay değildi. Hocamız, bu arkadaşımızdan bir söz aldı. O da yüksek lisans yapmaması idi. Hocamız bu arkadaşımızın yüksek lisans yapmasını, onu bu dereceye layık görmediği için, istemiyordu. Arkadaşımız yüksek lisans yapmayacağına söz verdiği için A notunu almıştı. Diğer arkadaşlarımız bu ayrıcalıklı durumdan şikâyetçi olmadı. Ancak bir yıl sonra gördük ki bu arkadaşımız yüksek lisans için başvurmuş ve kabul edilmiş. Sonunda bu arkadaşımız bir de yüksek lisans yapmıştı. Kendisini geçen yıllarda kaybettik. Allah rahmet eylesin.

Topografya Hocamız

Topografya dersini veren, yıllar önce rahmetli olduğunu öğrendiğim, Fahrettin AYDIN isminde bir hocamız vardı. Arabasını sürerken sağa döneceği zaman, önce vücudunu sağ tarafa yatırır, sonra da arabayı sağa döndürürdü. Sola döneceği zaman da önce vücudunu sola yatırır sonra da arabayı sola döndürürdü. Arabamızda, vücudumuzu dönüşümüze göre yatırmayı belki birçoğumuz halen yapıyoruz, ancak o zamanlarda araba sayısı az olduğu için, bu husus fazlasıyla dikkatimizi çekiyordu.

Bu hocamız bir gün bize, arkadaşlar, anlamadığınız konuları bana sorunuz, dersten sonra sizleri bekliyorum, odamda beni bulabilirsiniz demişti. Biz de ya derste iyi dinlemiyorduk ya da hocamızın anlatma eksikliğinden dersi iyi anlayamıyorduk. Bunun üzerine hocamızın bu sözünü duyunca, anlamadıklarımızı sormak için, Ahmet ÖZGÜNEŞ ile birlikte birinci kattaki odasına gittik. Odada başka arkadaşlarımız da vardı. Sıra bize geldi, hocam şu bölümü anlamadık deyince, **“canım yani biz bunları derste anlatmadık mı, niye derste iyi dinlemiyorsunuz canım yani, sonra sizi cezalandırırım canım yani”** diye sorularımızın cevabını iyice alamadan bizi odadan ayrılmaya mecbur bırakmıştı. Allah rahmet eylesin.

ODTÜ'de Eski Otobüslerden bir tanesi ODTÜ'de durakta, 1962

Okey the Savcı Okey

Bu hocamızın bazı takıntıları vardı. Daha önceki yılda dersini alan bir öğrenciyi, başka bir öğrenci ile özdeşleştiriyor, ona eski öğrencisinin ismi ile hitabediyordu. Sınıfımızda ilk adı olan Fahri ismini pek kullanmayan Uluç ÖZBAYOĞLU'nun sonradan rahmetli olan ağabeyi Savcı ÖZBAYOĞLU, bizden bir yıl önce bu hocamızdan ders almış. Hocamız, sınıfta devamlı olarak Uluç'u göstererek, sen söyle bakalım Savcı diyerek Uluç'a soru soruyordu.

Bu hocamız aynı zamanda her ismin başına "the" eklemesini de yapıyordu. Uluç da kendisinin abisi Savcı ile karıştırılmasına bozuluyor, hocam **"I am not the Savcı, I am the Uluç"** şeklinde cevap veriyor, bunun üzerine Fahrettin hocamız, **"okey the Savcı, okey"** diyip Uluç'u yerine oturtuyordu. Biz de her seferinde görünür bir şekilde gülmek için kendimizi zor tutuyorduk. Bu konu, birçok derste böyle cereyan ediyor, hoca bir türlü yanlışını düzeltemiyor, Uluç da hocanın "the" kelimesi ile "Savcı" ismi takıntısını her seferde ona hatırlatıyordu.

Çin'li Hocamız ve Çelik Hocamızın Kovalama Maratonu

4. sınıftaydık. Hem betonarme ve çelik dersi ve projeleri, hem de özellikle Bilgisayar dersindeki program yazma ödevleri, bu senenin çok zor geçeceğini gösteriyordu. Bize "Sanitary Engineering" (Altyapı) dersini veren bir Çin'li hocamız vardı. Bizim de bu derse ayıracak hiç vaktimiz yoktu. Sınıfın çok büyük bir çoğunluğu olarak ya derse girmiyor ya da derste hocayı dinlemiyor, başka derslerle uğraşıyorduk. Final sınavı günü de iyi düzenlenememişti Sabah bu dersin sınavı, öğleden sonra da betonarme dersinin sınavı vardı. Derse hiç hazırlanamamış, hepimiz betonarme dersine yoğunlaşmıştık, altyapı dersi için kopya çekmekten başka çaremiz yoktu. Hocamızın derste kürsüsünden hiç ayrılmadığını biliyorduk. İmtiharlarda da sınıfı şöyle bir dolaşıyor, yerine oturuyordu. Biz de bunu kullanmaya, kopya için not hazırlamak yerine, kitabı veya defteri kucağımıza koyarak rahatça soruları cevaplayabileceğimizi düşündük.

Et arabası dediğimiz şehre gelip gittiğimiz otobüslerden bir diğeri, 1962

Sabah sınava geldik, sınıfın arkalarında kendimize yer ayarladık. Hocamız geldi, soruları dağıttı ve yerine oturdu. Sınıfımız birisi önde diğeri arkada olmak üzere iki kapılı idi. Bizler de kitap ve defterlerimizi kucağımıza koyarak kopya çekmeye başladığımızda birden sınıfın ön kapısından çelik dersi hocamızın hırsla ve hızla içeri girdiğini gördük. Eyvah, Çin’li hoca kopya çekeceğimizi düşündüğünden kendisine yardımcı olarak herhalde çelik dersi hocamızı çağırmış diye düşünüyorduk. Çelik dersi hocamız hızla arka sıralara koşuyordu ve bir arkadaşımızı yakalamaya çalışıyordu. Birçoğumuz arka sıralarda kimin olduğunu göremiyor, neler olduğunu anlamaya zorlanıyorduk.

Arkadaşımız sınıfın arka kapısından çıkıp, ön kapısından hızlıca tekrar giriyor, çelik dersi hocamız da onu takip ediyordu. Sonunda arkadaşımızın o sınıfta kalması imkânsız hale gelmişti. Bu işe bir anlam veremiyorduk. Kucağımızdaki kitapları nereye koyacağımızı şaşırılmış bir vaziyette olayı izliyorduk. Çelik hocamız da bu ders sanki kendi dersi imiş gibi sınıfımızda dolaşıp duruyordu. Biz kopya çekemez hale gelmiştik.

Meğer bir arkadaşımız, gece vakti çelik dersi hocasının odasına girerek sınav kâğıtlarında düzeltme yapmış, bunu, çelik dersi hocası sabah gece bekçisinden aldığı bilgi ile öğrenmiş ve o arkadaşımızı yakalamaya çalışmıştı.

ODTÜ Eski Otobüsleri İçişleri Bakanlığı Önünde Beklerken, 1962

Sonunda kovalanan arkadaşımız hariç, hepimiz, Çin’li hocanın dersinden geçer not almıştık. Sadece bir başka arkadaşımız kopya çekmemiş, kopya çekmek istese bile beceremeyecek bu arkadaşımız sınava sonradan tekrar girerek en iyi notu bu Çin’li hocamızdan almıştı.

Çelik Hocası ile Barda Buluşma

Bu çelik dersi hocasına arkadaşlarımız bir oyun oynamışlar. İnşaat Mühendisliği mezuniyet töreninden sonra (1967) tüm sınıf İzmir caddesinde bulunan ve şimdi yerinde başka bir yapı olan Barıkan Otel’de bir mezuniyet toplantısı gerçekleştirmiş, bu toplantıya tüm hocalarımızı çağırmıştık. Çelik hocamız da gelmişti. Oteldeki toplantı bittikten sonra bir grup arkadaşımız bir başka otelin (Dedeman) en üst katındaki bara gitmişlerdi. Bazılarımız bu buluşmaya katılmamıştık. Çelik dersi hocamız da oraya gitmiş. Arkadaşlarımız orada da yiyip içtikten sonra hesabın ödemesini çelik dersi hocamıza yıkamak için plan yapmışlar ve birer ikişer hocaya belli etmemeye çalışarak oradan ayrılmışlar ve hocamızın tek kalmasını sağlamışlar. Hocamız da mecburen tüm hesabı ödemek zorunda kalmış. Bundan sonra bu hocamız Üniversitemizden ayrıldı, şimdi, Almanya’da olduğu bilgisi geliyor.

Yol Dersi Ödevi

Yol dersine, Üniversite dışından, İstanbul'dan gelen Fuat ZADİL isminde bir hocamız vardı. Tipik çatlak sesli bu hocamız çok iyi ders anlatıyordu, bize de yol projelendirmesini iyice öğretmişti. Ödev olarak ta hepimize ayrı ayrı proje vermişti. Herkes kendine özgü projelerini yapmak zorunda idi. Ben kendi projemi, ekonomik boyutta tamamlamıştım. Kazı ve dolgu dengelenmesi ile yol eğimini hiçbir rakamla oynamadan en iyi şekilde projelendirmiş, hocamıza teslim etmiştim.

Bir arkadaşımız proje yapmakta gecikmiş, benden yardım istemişti. Projesini teslim etmek için bir gün vaktimiz vardı. Bir günde kazı-dolgu dengesini sağlama imkânımız bulunmuyordu. Rakamlarla oynayarak projeyi tamamlamaktan başka çaremiz yoktu. Gece arkadaşımızın evinde geceleyerek, rakamları değiştirmiş ve projeyi tamamlamıştık.

Benim projemde hocamız bir çarpma işlemini kontrol etmiş, benim doğru olarak yaptığım işlemi, hocamız nedense yanlış olarak değerlendirmiş, bana B notunu vermişti. Buna karşılık, vakit darlığından rakamlarla oynamaktan başka çaremizin olmadığı arkadaşımın projesi ise, A notunu almıştı.

Tanvir WASTI Hocamız

Mukavemet dersini veren, unutulmayacak hocalarımızdan birisi olan Prof. Dr. Tanvir WASTI hem çok iyi İngilizcesi hem de çok iyi bilgisi ile bizlere bu dersi iyi öğretmiş, özellikle mukavemet ana formülünü adeta kafamıza kazımişti.

Aristo Marka Kayar Cetvel (slide rule) ve Bir Başka Marka Kayar Cetvel Birarada, 1964

Kennedy Bursu

ABD devletinin Kennedy ismi verilen bir bursu vardı. Bu bursu hem parasal ihtiyaç içinde olan hem de başarılı olan öğrencilere veriyorlardı. Bu burstan bir çoğumuzun haberi yoktu. Haberimiz olsa bile doğru bilgi vereceğimizden bu bursu alma şansımız yoktu. Bu bursun birini, üniversitemize kendi özel arabası ile gidip gelen bir arkadaşımız almış, yıllarca bu bursla çok iyi bir kazanç elde ederek bizim sıkıntı içinde geçen hayatımızı o yaşamamıştı. Bu arkadaşımız, Üniversitemizde, arabası olan hocalarımız dâhil üç veya dört kişiden birisi idi.

Bizim gibiler ise, Üniversitede “**slide rule**” adı verilen kayar hesaplama cetvelini İnşaat Mühendisliği Bölümü hocalarının sağladığı bir fondan borç olarak satın almış, taksitle ödemiştik. Aristo marka bu cetvele sahip olanlar sınırlı sayıda idi. Şimdi bu işleri hesap makineleri yapıyor. Teşekkür borçlu olduğumuz bazı hocalarımızın katkıları ile oluşturulan bu fon sayesinde kayar hesaplama cetveline sahip olabilmıştık.

Bilgisayar

ODTÜ'nün ilk mezunları henüz bilgisayar ile tanışmamışlardı. İlk bilgisayar 1965 yılında kiralanan, ana belleği 40 KB olan IBM 1620 idi. Yüksek lisans yaparken tezimin bir bölümünü bu bilgisayar ile tamamlamıştım (1967-1969).

Askerlik yaparken, Ankara'daki Güvercinlik Jandarma Tabur binasının statik hesabını benim yapmamı istemişlerdi. (1974) Terhisime az bir zaman kaldığından bu hesapları süratle yapmam gerekiyordu. Bu bakımdan statik hesapları ODTÜ'deki IBM 360 bilgisayar ile tamamlamıştım. Bu bilgisayarın ana belleği herhalde 100 veya 200 KB idi. Delgi makineleri ile kartları delerek ve bilgisayarın bu kartları okuması ile programı çalıştırmıştık. Şimdiki zamanda, aşağıda fotoğrafı bulunan flash diskler 40 KB bellek gücündeki IBM 1620'nin 50.000 ve 200.000 katı bilgi depolayabilmektedir.

İnkılâp Tarihi Hocamız

4.ncü sınıfta, ikinci dönemde, not değeri olmayan, ancak diploma alınmasını etkileyen İnkılâp dersimiz vardı. Bu derste yakın tarihimiz inceleniyordu. Hocamız, futbolu çok seviyor, futbol oynayanlara karşı özel bir sempati besliyordu. Hocamız, sınıf kalabalık olduğu için ismen bizleri tanıyamıyordu, ancak kimin futbol ile ilgilendiğini bakışlarımız karşılaştığında ayırt ediyordu.

Final sınavında sorularını sormuş, biz de cevaplamış, sıralarımızdan kalkıp kağıtlarımızı masanın üzerine koyarken hocamızın müdahalesi ile karşılaşmıştık. Hocamız, futbol ile ilgili olduğunu gördüklerinin kağıtlarını belli bir yere, bizim

IBM 360 Bilgisayar, 1965

*2 ve 8 GB kapasiteli 2 adet Flash Disk
(ODTÜ'deki ilk bilgisayar kapasitesinin 50.000 ve 200.000 katı kapasiteli flash diskler), 2013*

gibi bu işle uğraşmayanların kağıtlarını ise başka bir yere koyduruyordu. O zaman buna bir anlam verememiş, bunu notlarımız verildiğinde anlamıştık.

Geçer, geçmez şeklindeki değerlendirmede benim gibi sınıfın yaklaşık yarısı “geçmez” notunu, her nedense futbol ile ilgilenenlerin hepsi “geçer” notunu almıştı. Bizler bu yüzden maalesef diploma törenine katılamamış, mezuniyet töreninde bulunamamıştık. Özel mezuniyet kıyafetleri ile Rektörden diploma alamamış, bir fotoğrafımız olamamıştı.

Bu tarihten bir hafta sonraki ikmal sınavında bu defa nedense hepimiz geçer not almıştık! Bu, etik olmayan ve tarafgir davranışı, benim gibi, hâlâ unutmayan birçok arkadaşımız var.

Erhan KARAESMEN

Üniversite 4. Sınıfta iken Fransa’dan gelen Dr. Erhan KARAESMEN hocamız bizden sadece birkaç yaş ilerdeydi, renkli kişiliği ile hocalığı yanında en yakın arkadaşlarımızdan birisi olmuştu. Sanatın birçok dalına ilgi duyuyordu. Bizden sonra Devlette müsteşarlık yapmıştı. Mezun olduktan sonra da hem kendisi hem de eşi Dr. Engin KARAESMEN bizlerle ilişkisini hiç kesmeyen nadir hocalarımızdan bir tanesi idi. Bu ilişki halen devam etmektedir.

GARBRECHT

ODTÜ İnşaat 3. Sınıfta Hidrolik dersimize Prof. Dr. Günther GARBRECHT isminde Alman bir hoca geliyordu. Sert görünüşlü bu hocamız ile Hidrolik bölümünü seçen arkadaşlarımız Üniversiteyi bitirinceye kadar yakın arkadaş olmuşlar, birlikte birçok projeye gezi düzenlemişlerdi. Bu hocamız bize tablo yaparak problem çözmeyi öğretmişti. Tablo yaparak, hem problemi, rakamları sayfa içine dağıtmadan, bir sisteme oturtuyor, hem de yapılan veya yapılacak hataların daha kolay görünmesi sağlanmış oluyordu. Bu tablo sistemini ben bütün hayatım boyunca kullandım ve hâlâ kullanıyor, büyük faydasını görüyorum. Şimdi bilgisayarlarımızdaki excel programı bu işi çok kolaylaştırdı.

GARBRECHT hocamızı daha iyi tanıyabilmek açısından ODTÜ’den sınıf arkadaşım halen Georgia Institute of Technology de hocalık yapan Prof. Dr. Mustafa ARAL, hem hocamızı/hocalarımızı hem de yaptıkları stajı aşağıdaki şekilde anlatmaktadır.

“Zannedirim sene 1966, mezuniyet sınıfımızın (ODTÜ 1967) birçok üyesinin kariyerini etkilemiş olan hocamız Prof. Dr. Günther GARBRECHT bizleri staj için toplayıp Rize’nin Çamlıhemşin (Dikkaya ve Şenyuva) beldesine taşıdı. O zamanın

Günther GARBRECHT'i hatırlayanlar bizim gibi el-bebek gül-bebek bir grubun hakikaten bir bavul gibi taşınma sonucu Çamlıhemşin'e vardığı tarifinin pek büyük bir abartma olmayacağını tahmin ederler. GARBRECHT'in bavulunda kimler vardı: Metin GER, Aybar ERTEPINAR, Önder MANTİNİ, Mustafa ARAL, Fatih ERTİMUR, Öner YÜCEL (kendisi bizim sınıftan değildir ama bize ağabeylik etsin diye staja katılmıştı). Aslında bundan daha kalabalık olduğumuzu biliyorum fakat yanlış isimleri eklemek istemedim. Bunlardan bir grubunu aşağıdaki resimlerden tanırırsınız herhalde.

Bu gruptaki arkadaşlar bir bavul gibi Çamlıhemşin'e taşındıktan sonra hemen hocamız GARBRECHT tarafından işe koşturulduk. GARBRECHT ile çalışmanın ne olduğunu bir bilen bilir bir de bizler. Yukarıdaki resimlerden pek belli olmuyor ama sabah saat 5 de iş başı yapmak için erken kalkış (iş yerine kamyonetlerle bir iki saat de gidilirdi), akşamüstü saat 6 da paydos ve kamyonetlerle kaldığımız yere dönüş oldu gece saat 8. Dikkat ederseniz kaldığımız yere dedim... Oralarda dağ başında otel filan hak getire. Hatta beklenmedik bir doğa hadisesi sonucu (heyelan olmuştu) bazılarımız kaldığımız yere bile dönemeyip bir iki gece aradaki bir köyde misafirperver vatandaşlar tarafından misafir edilmiştik, sonra baygın bir şekilde gece yatış. GARBRECHT hocamız ise yemekten sonra yatmadan yanında taşıdığı termos içindeki viskisini yudumlarken bazılarımız da kendisine bir iki saat arkadaşlık ederdik. Tabi asıl maksat bir iki yudum viski tadabilmek. Ne kadar ciddi çalışma içinde olduğumuzun ispatı için diğer sayfadaki iki resmi ekliyorum. Bunların birinde dağlara aletlerin taşınması olayından sonra Aybar'ın yorgunluk hali ve yürüyüş güzergâhımızın ve bu aletlerin taşındığı yerlerin göstergesi olan Mustafa'nın bir yamaçtaki cambazlık hareketlerini belirleyen diğer sayfadaki resimler ve yukarıda ortada olan öğle yemeğindeki yamaç ziyafetinin konumu vaziyetin ciddiyetini anlatacaktır zannedirim. Hele hele bizler gibi şehirde asfaltta yürümeğe ve parkta piknik yapmağa alışmış kişiler için...

Tabi bizlerin mühendislik denen mesleğin meşakkatli tarafını öğrenmemizin yanında asıl amaç, Şenyuva ilçesine, oradaki şaheser yemyeşil bir ormanın içinde nazik yakamozlar içinde akan iki ırmağın üzerine ufak çapta bir elektrik santrali yapmak ve civardaki köylere elektrik getirmektir. Sonunda bu iki santral

yapıldı mı yapılmadı mı bilmiyorum. Bana şimdi sorarsanız inşallah yapılmamıştır derim. Bu sonuca varmanın iki sebebi var. Birincisi bizim bu projeyi doğru yapıp yapmadığımızdan hâlâ pek emin olmamam. İkincisi ise o şaheser dağ ve orman tabiatının içine inşaat makinalarının girip o tabiatı yok etmeleri korkusu. Hâlâ debi ölçümleri için derenin içine girdiğimde o buz gibi suyu kana kana içtiğimi hatırlarım. Ama ne yapalım elektrik de medeniyetin bir başka gerekli kaynağı. Bu sorulara doğru yanıt vermek gerçekten çok zor. Bu tür sorulara doğru bir cevap da acaba verilebilir mi? İşin o tarafı da çok karışık. Hâlâ günümüzde bu sorulara bir cevap aradığımız hepimizin bildiği bir konu.

Sonuç olarak ben çok güzel hatıralarla dolu bir staj dönemi geçirdiğimi, hâlâ devam eden şaheser arkadaşlıklar edindiğimi biliyorum. Mühendisliğin bu tarafını da bizlere gösterdiği için GARBRECHT hocamıza burada içten bir teşekkürü de hepimiz adına bir borç biliyorum. Kendisinin sağlığı pek yerinde olmasa bile hâlâ hayatta olduğunu Amerika'daki oğlu Jurgen GARBRECHT aracılığı ile duyuyorum.

Her hocanın öğrencileri üzerinde bıraktığı değişik izler vardır. Akışkanlar mekaniği konusunun önemini ve o çalışma sahasına kayma isteğimi Günther GARBRECHT hocamdan aldım. Öğrenci hoca ilişkilerinin neler olabileceğini ve insana neler kazandırabileceğini Erhan KARAESMEN hocamdan öğrendim ve en sonunda da ODTÜ Matematik bölümündeki hocalık senelerimde matematik konusunun derinliğini ve mühendisliğe olan katkısını Cahit ARF hocamdan öğrendim. Bu isimleri benim için unutmak mümkün değil”.

Hamdi ERNOYAN

ODTÜ İnşaat Mühendisliğinde okurken son yılımda Hamdi ERNOYAN isimli bir arkadaşımız ile samimiyeti çok ilerletmiştim. 4 sene birlikte okuduğumuz bu arkadaşımızı ancak 4. senede iyi tanıdığımı fark etmiştim. O sıralarda Hamdi

ODTÜ İnşaat 1967 Yılı Mezunlarının Bir Bölümünün Mezuniyet Töreni Sonrası Toplu Fotoğrafı, 1967

ile neden daha önce arkadaşlığımızı ilerletmediğimi sorgularken, üniversiteden mezun olduğumuzu öğrendiğimiz günün gecesinde bir arkadaşımızla birlikte kaldığı Emek semtindeki evde banyoya girmiş, gazdan zehirlenerek ölmüştü. Ankara'ya gelen Babası ve Süha SEVÜK ile birlikte cenazesini kiraladığımız bir araç ile İzmir'e götürmüş, bu husus en kötü anılarımdan bir tanesi olmuştu.

Yalçın ALAYBEYOĞLU

Sınıf arkadaşım Yalçın ALAYBEYOĞLU da en iyi arkadaşlarımdan bir tanesi idi. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın danışmanı olarak çalışırken, geçirdiği bir kalp rahatsızlığı sebebiyle genç yaşta aniden aramızdan ayrılmıştı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Bütün bu birkaç olumsuzluğun yanında, ODTÜ'de çağdaş bir eğitim aldık. Ülkemizin en iyi teknik üniversitesinden mezun olmuştuk. Ülkemizde çok az kişinin bildiği İngilizce lisanını çok iyi bir şekilde öğrenmiş, ayrıcalıklı bir duruma kavuşmuştuk. Nitekim çalıştığım şirketteki performansım herkesin dikkatini çekmişti.

Şirketimde o güne kadar mühendis olarak çalışan tek ODTÜ mezunu bendim. Benden sonra şirketim ODTÜ mezunlarını çalıştırmakta istekli davrandı. Ben de özellikle yurtdışı görevlere ODTÜ mezunlarını büyük bir güvenle gönderiyordum.

Böyle güzide bir üniversiteden mezun olmamdan gurur duyuyor ve üniversitemin bana yeterli ve gerekli mühendislik bilgilerini verdiğine inanıyorum.

